

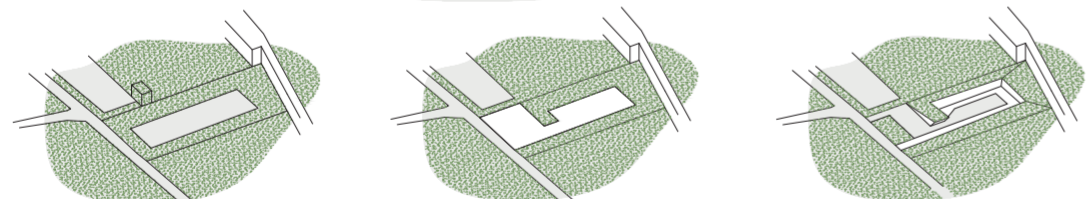
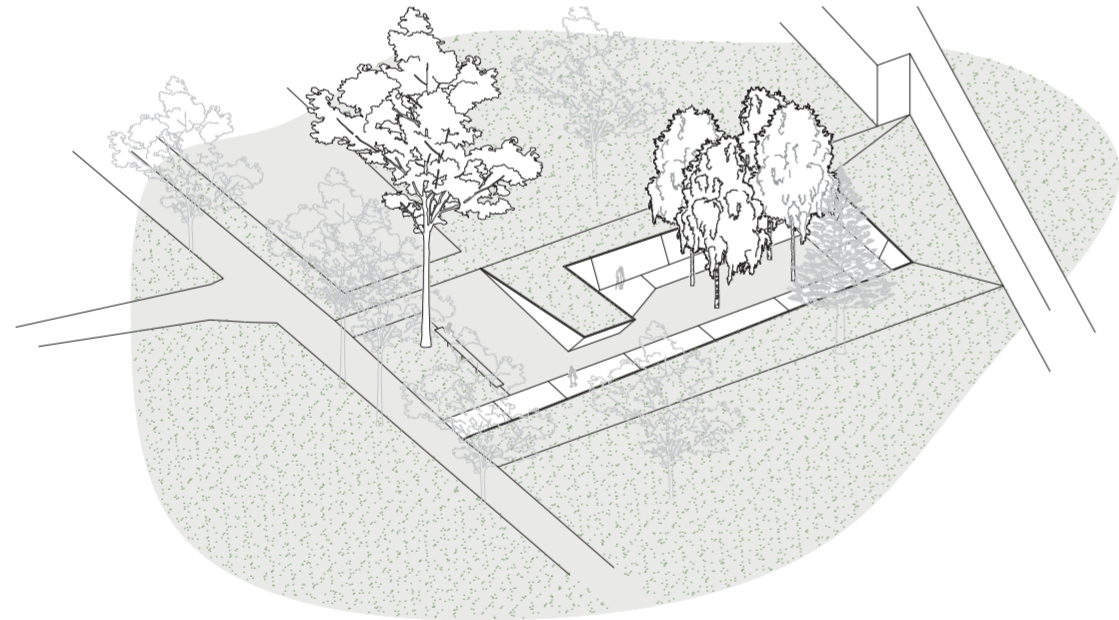

ulaz u spomenik

spomenik hrvatskim braniteljima Duga Resa

ishodišta i ciljevi

Spomenik hrvatskim braniteljima u Dugoj Resi zamišljen je kao kontinuirani javni prostor koji povezuje memorijalnu točku i svakodnevni život parka. Zahvat obuhvaća cijelu rubnu parcelu i pretvara je u linearnu intervenciju koja se naslanja na postojeće šetnice, vizure i obrasce korištenja. Tlocrt spomenika slijedi ortogonalnu matricu neposrednog konteksta: igralište vrtića, liniju garaža, parkiralište i dvije vile u perivoju. Unutar tog racionalnog rastera pojavljuju se nakoseni zidovi i postupni skokovi visine koji oblikuju dramaturgiju kretanja, odnose prema rubu i način na koji se spomenik čita u krajoliku. Staza spomenika jednosmjerna je i vremenski artikulirana. Započinje u razini tla, prolazi ispod konzole, vodi uz rub parcele i završava u uskom rezu s imenima. Uzduž tog puta mijenja se visina zida, nagib plohe i stupanj izloženosti: od najniže točke uz park i otvorenog pogleda prema vili, preko zaštićenog dijela uz vrtić, do najviše točke gdje je posjetitelj u potpunosti obuhvaćen zidom i okrenut isključivo imenima. Tako nastaje inkluzivni memorijalni krajolik koji prihvaća djecu, šetače i sudionike komemoracija. Spomenik je prisutan tijekom cijele godine kao parkovna staza, mjesto zadržavanja i tihe koncentracije, a ne samo pozadina povremenih ceremonija.

1.odmak i kadriranje ruba

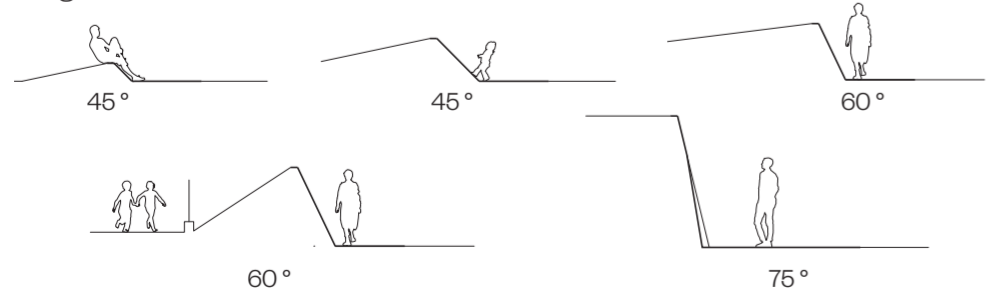
Pomakom tlocrta iz složenog okruženja garaža, vrtića i trafostanice stvara se odmaknuti memorijalni kadar unutar parkovne matrice. Spomenik formira vlastiti perimetar u kojem se rubovi grada prelamaju u tihi zeleni okvir, bez naslanjanja na postojeće ograde.

1.predprostor kao medijator

Uvlačenjem mase nastaje predprostor otvoren prema šetnici i parku. Ovaj ekstrovertirani plato istodobno prikazuje spomenik parku i priprema posjetitelja za ulazak u unutarnji, introvertirani memorijalni okvir.

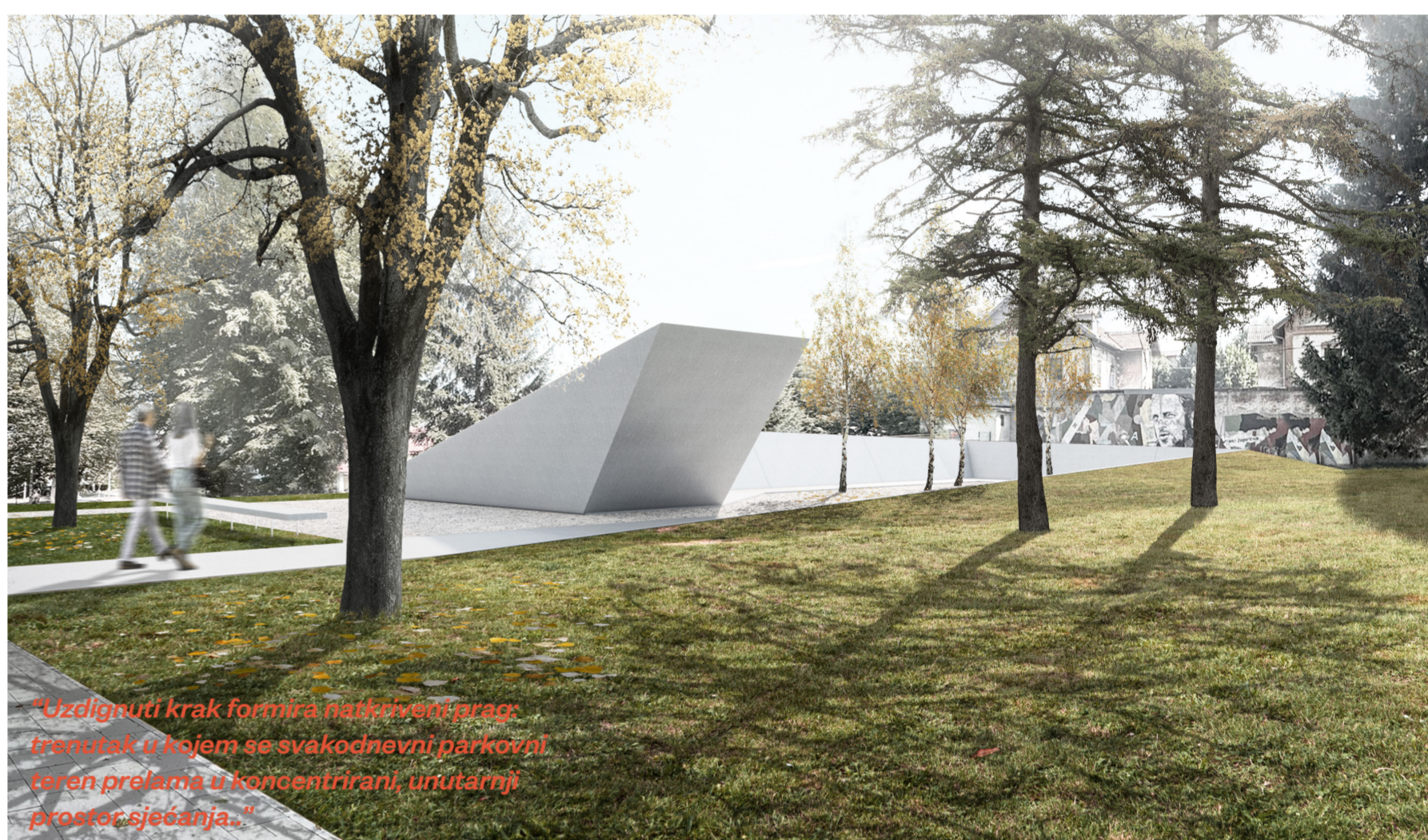
1.uzdizanje kao način prisutnosti

Postupno uzdizanje plohe iz tla omogućuje da se spomenik jasno iščita, ali da ne dominira povijesnim perivojem i vilama. Uzdignuti krak formira natkriveni prag, trenutak u kojem se svakodnevni parkovni teren prelama u koncentrirani unutarnji prostor sjećanja.

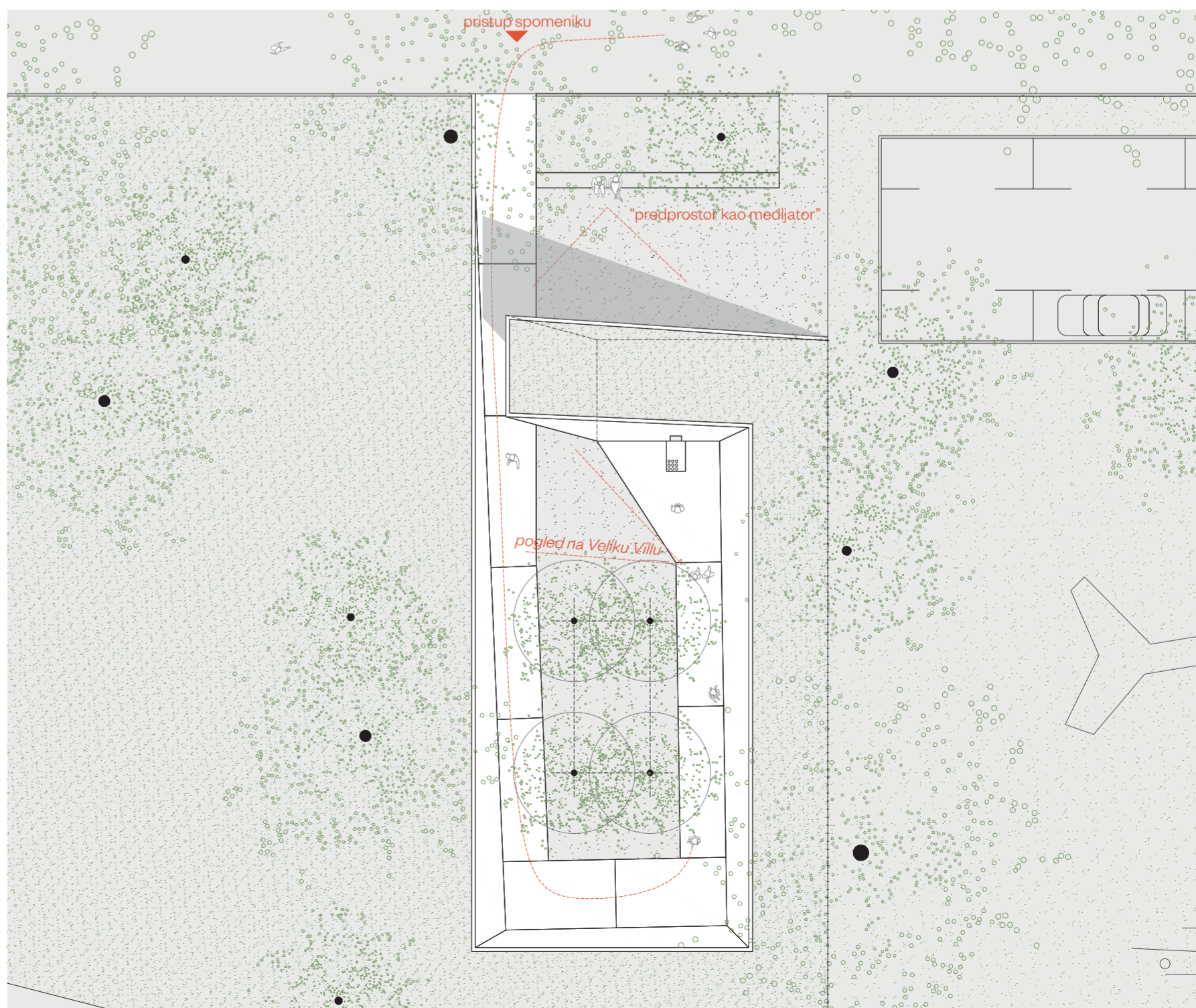
dramaturgija nagiba i visina

Duž cijele trase spomenika izmjenjuju se nagibi i visine koji odgovaraju različitim susjedstvima parcele. Zid prema parku nagnut je pod 45 stupnjeva i najniži je. Na njega se može sjesti, djeca ga mogu koristiti kao blagu kosinu, a pogled ostaje otvoren prema povijesnoj vili. Kako se staza približava liniji garaža, zid raste i zatvara niže horizontale, ali se zadržava odmak od šest metara. Prema vrtiću i igralištu nagib je strmiji, oko 60 stupnjeva, a visina zida prelazi razinu pogleda. Na taj se način štiti intima memorijalnog prostora i istodobno ostavlja svijest o okolnom programu. U zoni spomen ploče nagib zida doseže približno 75 stupnjeva. Na toj točki više nije moguće penjanje ni sjedenje. Posjetitelj stoji u uskom prostoru, okružen zidom i okrenut isključivo ploči s imenima. Konzola iznad ulaza ponovno ima nagib od 45 stupnjeva. Prolazak ispod nje označuje početak memorijalne sekvence. Niz promjena nagiba, visina i zgušnjavanja prostora kulminira upravo u trenutku suočavanja s imenima.

"Uzdignuti krak formira natkriveni prag: trenutak u kojem se svakodnevni parkovni teren prelama u koncentrirani, unutarnji prostor sjećanja."

pogled iz parka

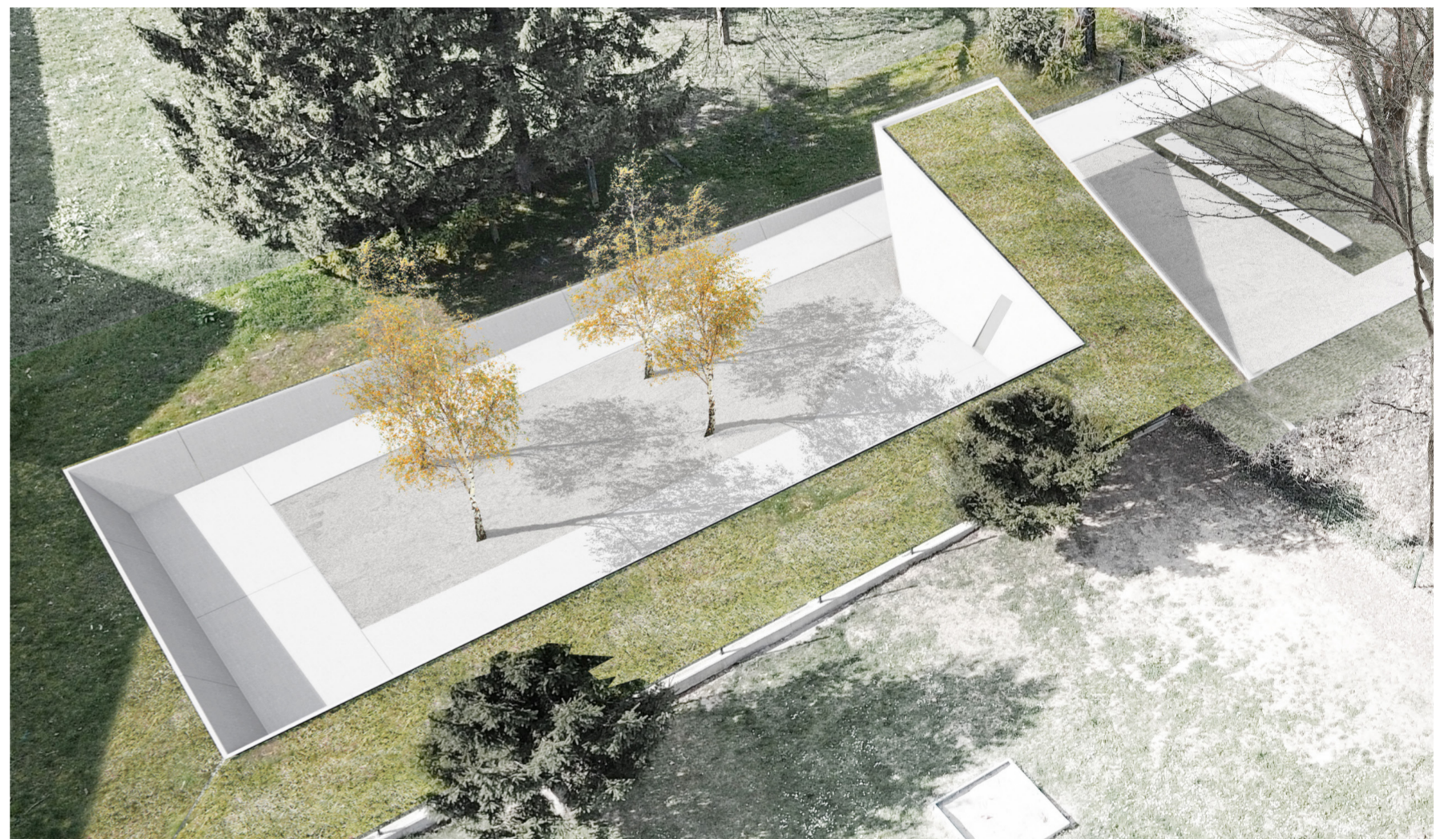
situacija m1:200

situacija m1:200

Urbani kontekst i morfologija

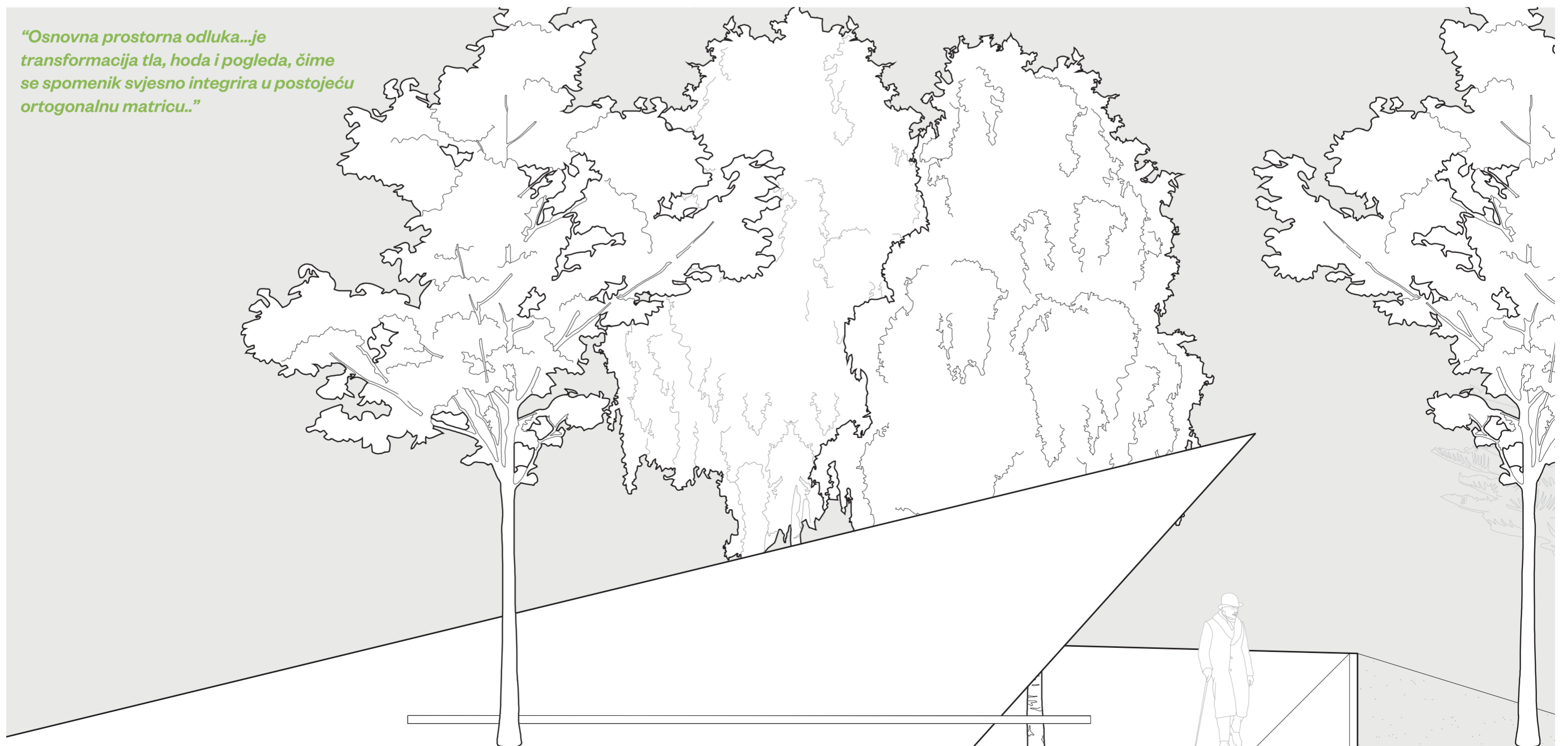
Parcela spomenika leži na osjetljivom rubu između radničkog naselja, vrtića, garaža i povijesnih vila unutar zaštićenog perivoja. Projekt prepoznaje Dugu Resu kao "vrtni grad" i zadržava kontinuitet parkovne strukture uz minimalne zahvate u zatečeno tkivo. Spomenik se ponaša kao parkovna interpolacija u ortogonalnoj matrici postojećih staza i građevina. Tipični raster prati logiku vrtića, radničkih kuća i vila, a volumetrija se diže iz tla samo onoliko koliko je potrebno da uspostavi jasne odnose i čitljiv reper u prostoru. U pogledu s glavne šetnice spomenik se očitava kao miran trokut koji izrasta iz travnjaka. Ta fasada prema parku ima dvostruku ulogu: danju je horizontalni reper i poziv na ulazak, a noću suzdržano osvijetljena ploha koja označuje prisutnost memorijala bez narušavanja slike perivoja. Na razini grada spomenik djeluje kao unutarnja napetost parka, a ne kao izdvojeni objekt. Kroz poštivanje ortogonalne geometrije i kontinuiteta šetnica memorijalni sadržaj se preklapa sa svakodnevnim kretanjem, dok povijesna parkovna cjelina ostaje čitljiva.

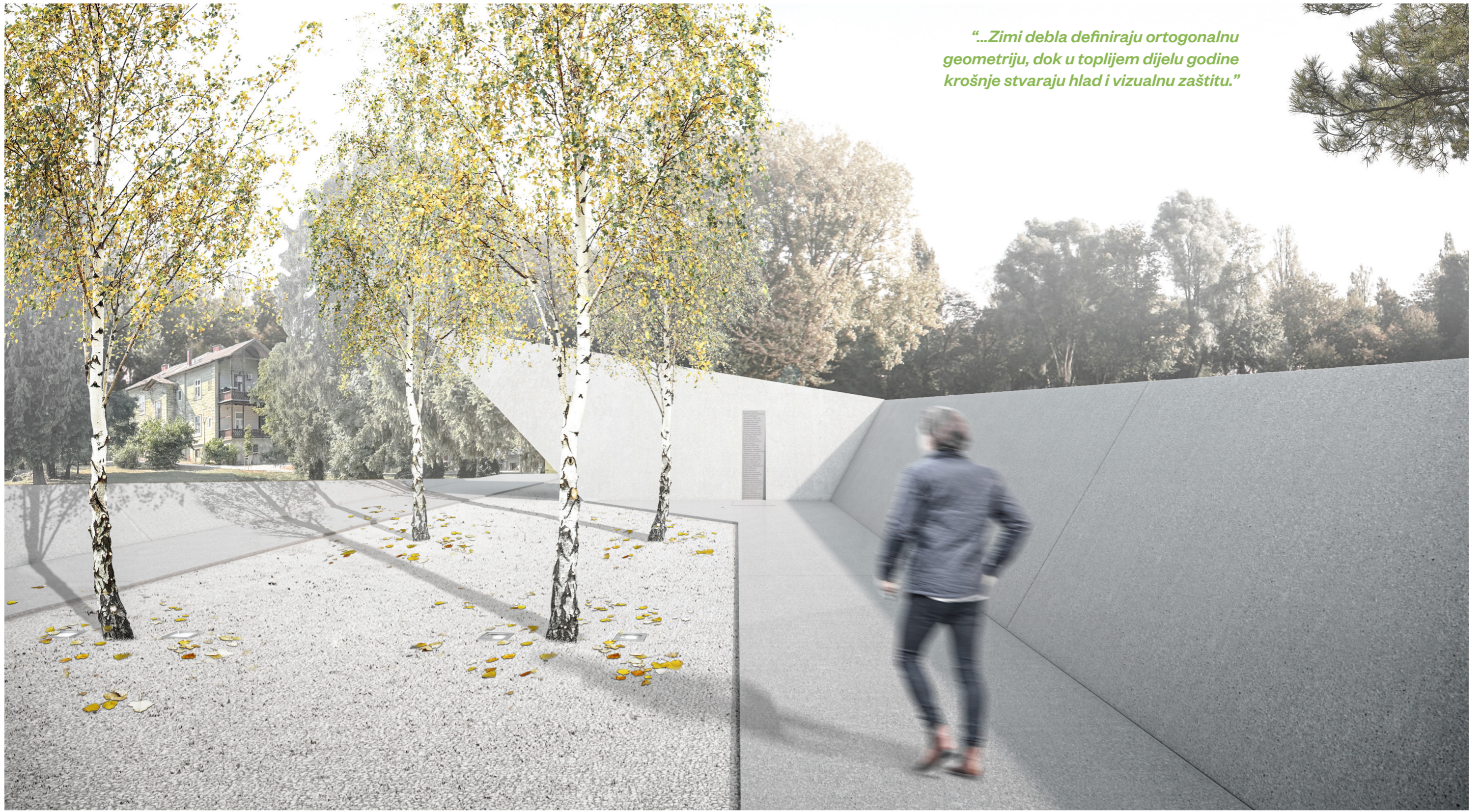
pogled iz zraka

morfologija

"Osnovna prostorna odluka...je transformacija tla, hoda i pogleda, čime se spomenik svjesno integrira u postojeću ortogonalnu matricu.."

sjeverno pročelje spomenika m1:50

“...Zimi debla definiraju ortogonalnu geometriju, dok u toplijem dijelu godine krošnje stvaraju hlad i vizualnu zaštitu.”

unutarnje dvorište spomenika

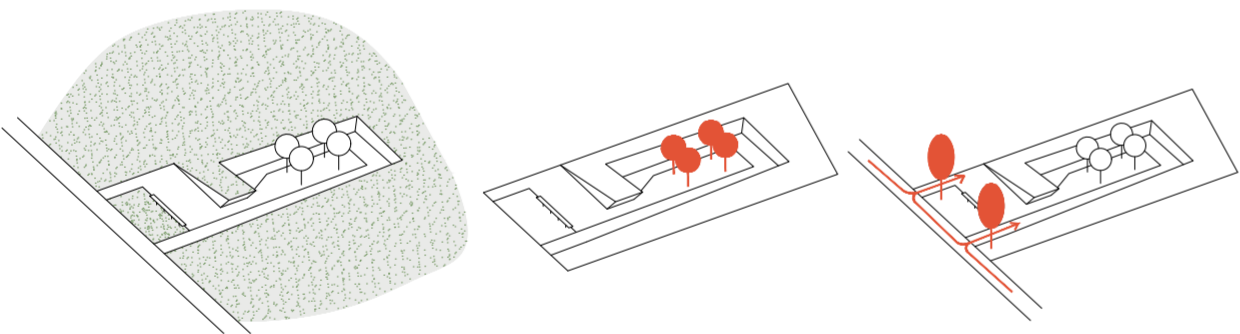
materijalnost

Cijeli spomenik izveden je kao jedinstveni materijalni potez. Koristi se armirani beton s agregatom iz istog šljunka koji formira parkovne staze. Vidne površine šetnice, potpornih zidova i konzole grubo su brušene tako da tekstura šljunka postaje glavno sredstvo oblikovanja. Na taj se način novi sloj prirodno veže uz postojeće tlo. Ton betona usklađen je s bojom šljunka i travnjaka pa se izbjegavaju jaki kontrasti i nepotrebno naglašavanje volumena. U uskom rezu s imenima ugrađena je prefabricirana betonska ploča sa štokanom površinom. Imena su urezana u dubinu, bez ispune bojom. Čitaju se iz blizine i oslanjaju se na svjetlo i sjenu. Ovaj element namjerno odstupa od ostatka poteza i čita se kao rana u monolitnoj masi.

vegetacija

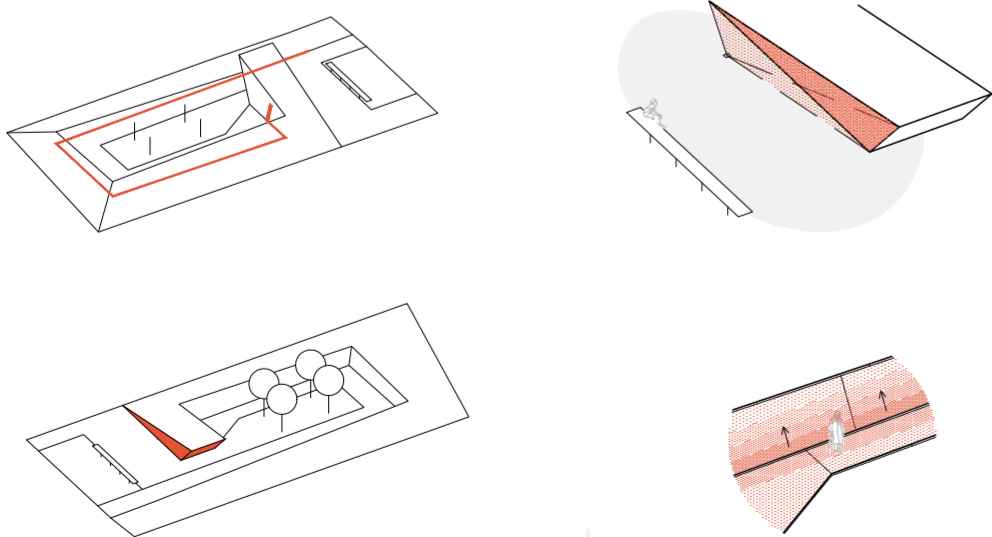
Vegetacija dopunjuje prostorni okvir i unosi mjerilo tijela. Četiri breze, *Betula pendula*, posađene su u pravilnoj mreži unutar memorijalnog prostora i slijede ortogonalnu logiku tlocrta. Bijela debla i prozirne krošnje pojačavaju svjetlinu prostora i podupiru svijetli ton betona. Zimi naglašavaju geometriju, a ljeti stvaraju filter svjetla i sjene. Prostor ostaje zaštićen, ali ne djeluje zatvoreno. Pristupne staze usklađene su s postojećim drvećem parka. Dva postojeća stabla određuju položaj glavnog i sporednog ulaza. Njihova vertikala postaje prirodni marker koji usmjerava dolazak i povezuje memorijalnu stazu s glavnom promenadom.

duga reza

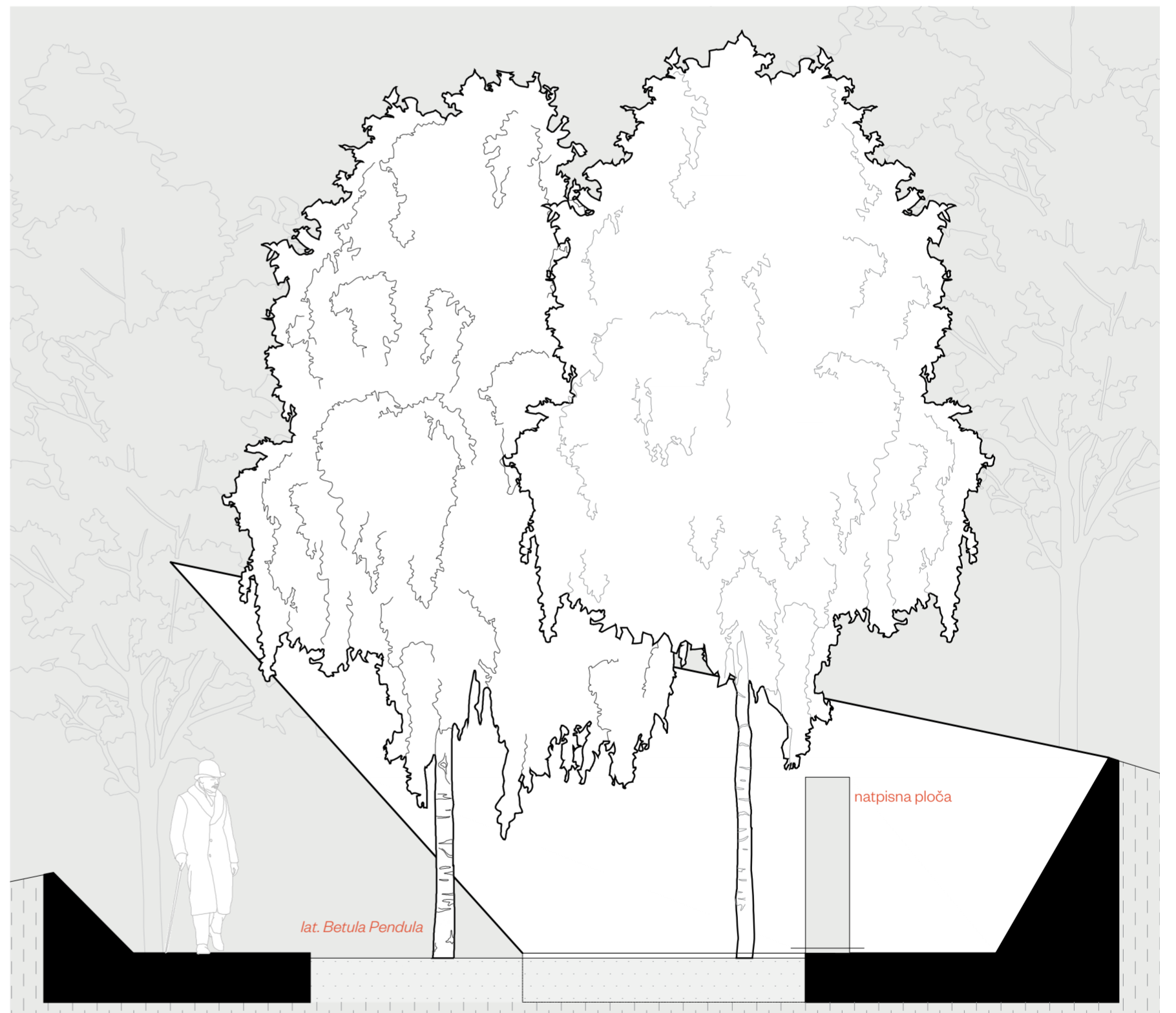

koncept rasvjete

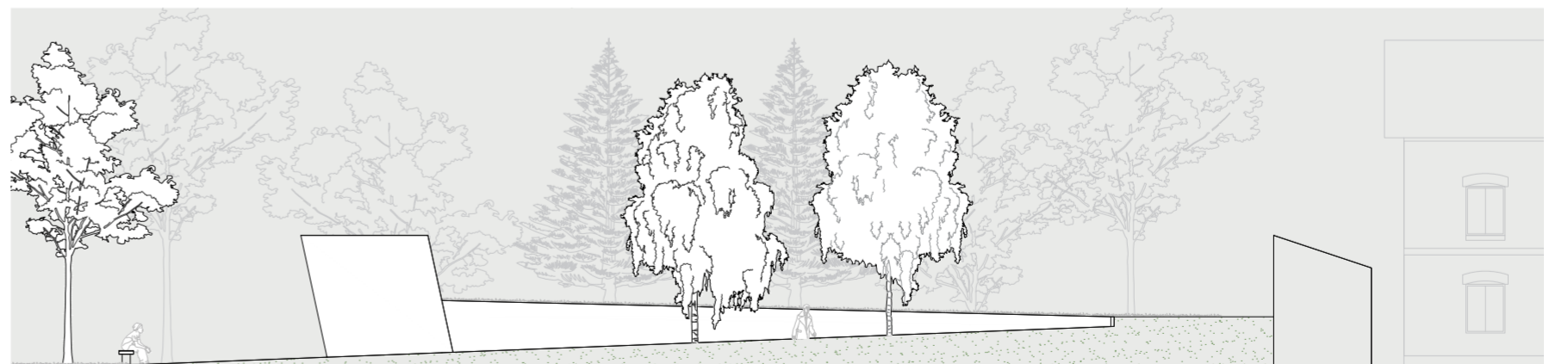
Rasvjeta naglašava prostornu gesturu reza i omogućuje noćno korištenje bez jakog osvjetljavanja cijelog volumena. Linearne LED trake uz potporne zidove diskretno osvjetljuju rubove memorijalnog “reza” i čine put kretanja čitljivim. U zoni spomen ploče linija svjetla prestaje. Svjetlo se koncentrira na ploču s imenima i na niski podest za svijeće. Noću se fokus pomiče na imena i na mali prostor okupljanja, dok ostatak poteza ostaje miran. Blagi akcent izvori usmjereni su na dvije plohe konzole koje gledaju prema parku. Osvjetljeni trokut betona čita se kao diskretni reper u noćnoj slici parka, dok perivoj u cjelini zadržava tamu i smirenost.

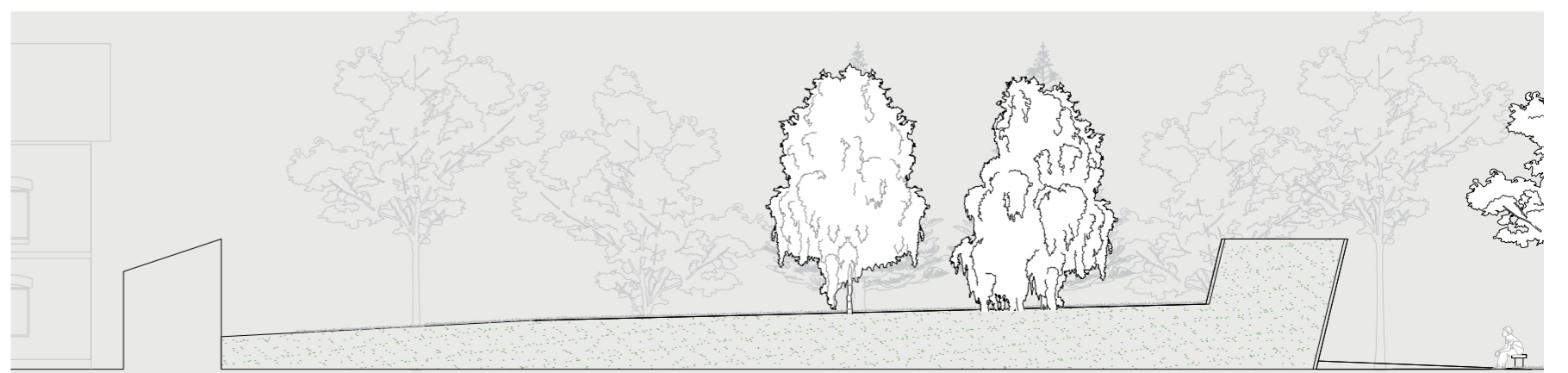
noćna rasvjeta spomenika

poprečni presjek m:150

zapadno pročelje spomenika m:200

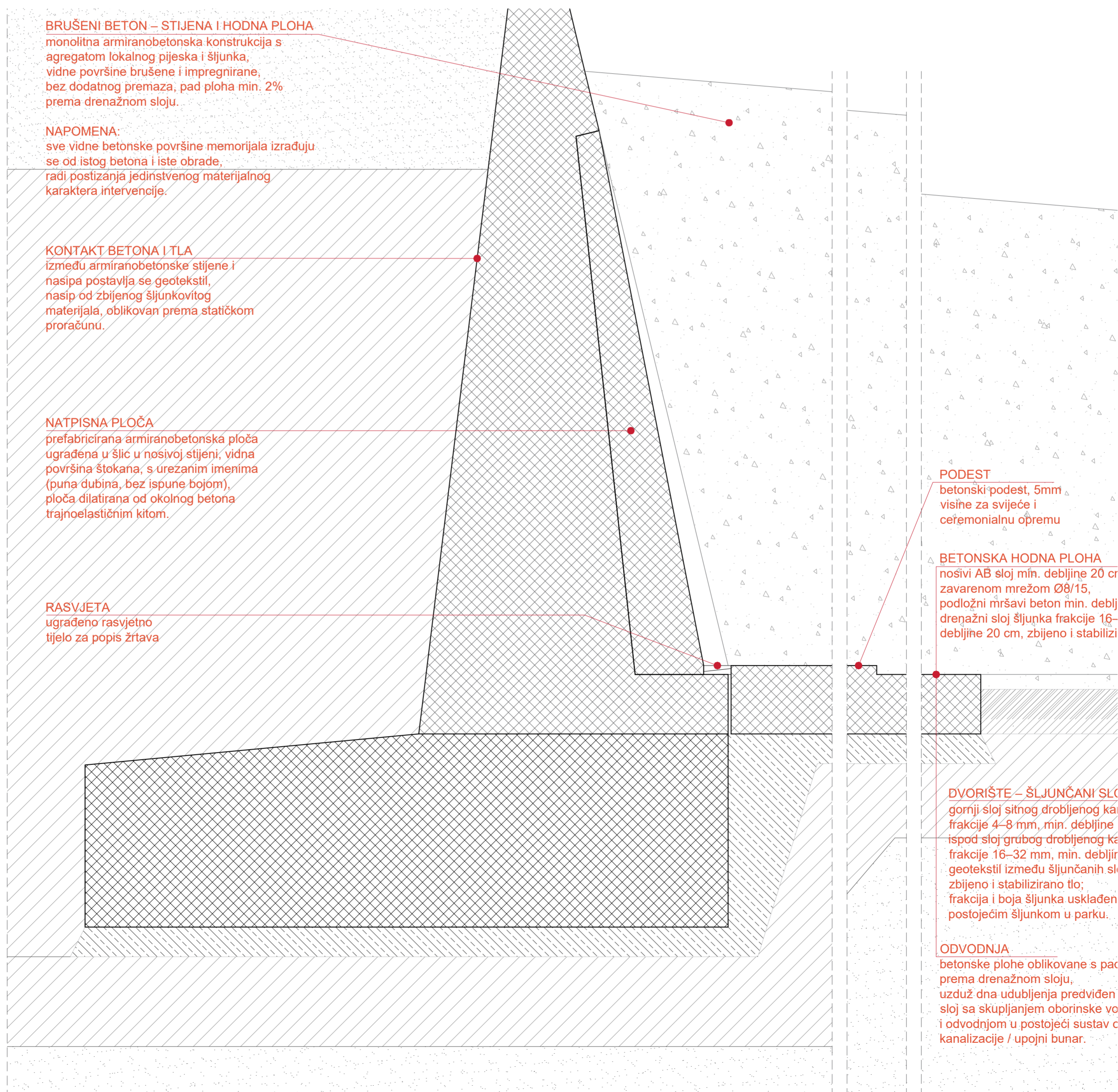
istočno pročelje spomenika m:200

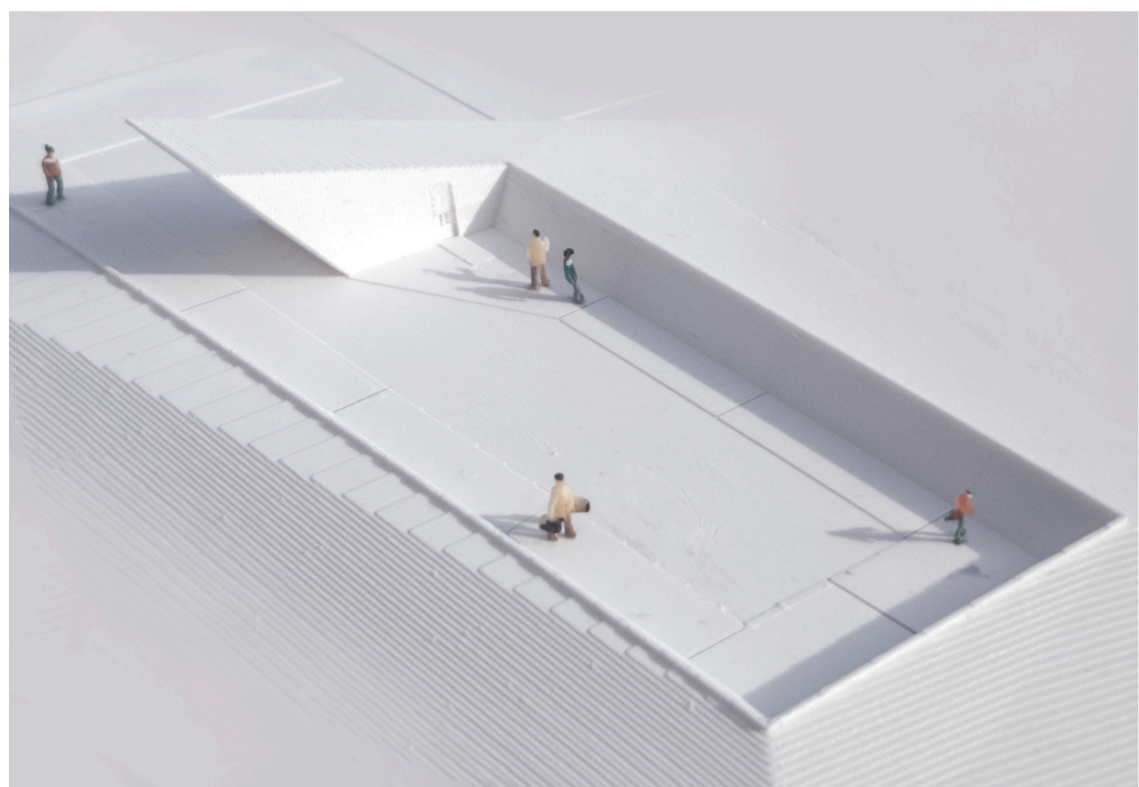

Memorijalni rez i ritual

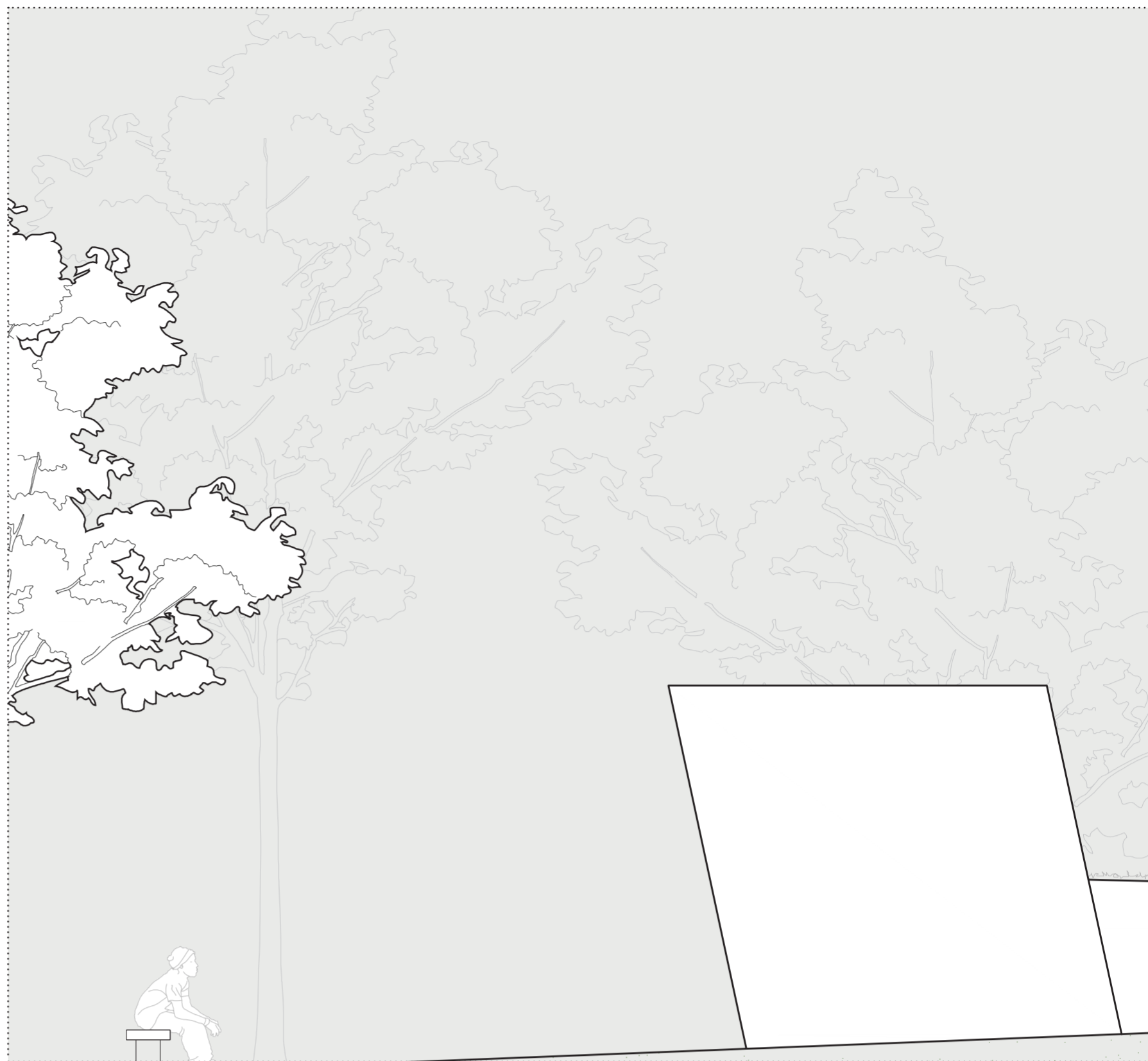
Najintenzivniji dio projekta koncentriran je u uskom rezu zida u kojem je upisan popis 42 poginula i 2 nestala branitelja s područja Duge Rese. Do tog mjesta posjetitelj dolazi nakon niza postupnih uspona i sužavanja prostora. Na toj točki pogled više nije usmjeren prema parku nego isključivo prema imenima. Prefabricirana betonska ploča sa štokanom površinom uvučena je u tijelo zida i čita se kao prekid u kontinuiranoj masi. Neposredno ispred ploče nalazi se niski podest za svijeće i cvijeće. Sve geste sjećanja sabiru se na tom mjestu i pojačavaju dojam reza. Na početku staze, u razini tla, urezan je diskretan zapis "1991-1995". On smješta spomenik u povijesni okvir i uvodi vremensku distancu koju posjetitelj prelazi hodom od praga do imena. Linearni karakter staze, niz promjena nagiba i završni uspravni stupac s imenima mogu se čitati kao blaga aluzija na put rata i iskustvo rovova. Projekt ne nameće jedno tumačenje. Nudi prostorni okvir u kojem se osobno sjećanje može razviti kroz kretanje, zaustavljanje i čitanje imena.

natpisna ploča sa imenima poginulih

fotografije makete m1:100

isječak zapadnog pročelja spomenika m1:50

